

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

01.07.2020

Atzinums Nr. 4-03/10

Par Lokālplānojuma nekustamajam īpašumam “Jauda–2”, Gauja, Inčukalna pagasts, Inčukalna novads, kadastra Nr. 8064 007 0322 Vides pārskatu

SIA “Grupa93” 2020. gada 2. jūnijā Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Lokālplānojuma nekustamajam īpašumam “Jauda–2”, Gauja Inčukalna pagasts, Inčukalna novads, kadastra Nr. 8064 007 0322 (turpmāk – Lokālplānojums) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskata projektu sagatavoja SIA “Grupa 93” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 23. pieci *prim* panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Likuma 23. pieci *prim* panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Lokālplānojuma Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” IV nodaļas “Vides pārskatā iekļaujamā informācija” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Lokālplānojuma galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Lokālplānojuma un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Lokālplānojuma īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Novērtējis iesniegto Vides pārskatu, Birojs konstatē, ka Lokālplānojuma izstādes mērķis ir mainīt Inčukalna novada teritorijas plānojumā 2013.–2024. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) noteikto funkcionālo zonējumu no *Publiskās apbūves teritorijas (P)* uz *Rūpniecības apbūves teritoriju (R2)* 7 ha lielā platībā nekustamā īpašuma “Jauda–2”,

Inčukalna novada Inčukalna pagastā, kadastra Nr. 8064 007 0322 (turpmāk – Īpašums) teritorijā. Lokālpilnvarotības izstrādei SIVN procedūra tika piemērota ar Biroja 2019. gada 25. septembra lēmumu Nr. 4–02/49 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, secinot, ka Lokālpilnvarotības izstrāde saistīta ar priekšnoteikumu paredzēšanu Likuma 2. pielikuma 2. punkta 1. apakšpunkta darbības (*derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā*) īstenošanai.

1.3. Lokālpilnvarotības pēc savas būtības aizstāj Teritorijas plānojumu attiecīgajai novada daļai, precizējot un nosakot arī jaunus teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN). Kā būtiskākās ar Lokālpilnvarotības īstenošanu paredzētās izmaiņas teritoriju izmantošanai un attīstībai ir konstatējamas sekojošas:

1.3.1. Funkcionālā zonējuma maiņa no *Publiskās apbūves teritorijas (P)* uz *Rūpniecības apbūves teritoriju (R2)* paredzēta ~7 ha platībā ar mērķi veikt Īpašuma teritorijā derīgo izrakteņu ieguvi. Konstatējams, ka Īpašumā iepriekš jau notikusi smilts ieguve, bet ~ 7 ha lielajā teritorijā, kur paredzēta funkcionālā zonējuma maiņa, derīgo izrakteņu ieguve vēl iespējama. Pārējā Lokālpilnvarotības teritorijā 9 ha platībā saglabāsies līdzšinējās *Publiskās apbūves teritorijas (P)* statuss, izveidojot rekreācijas zonu.

1.3.2. Gan teritorijā, kurā paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu, gan teritorijā, kurā plānots saglabāt funkcionālo zonu *Publiskās apbūves teritorijas (P)*, plānots mainīt un precizēt TIAN nosacījumus.

1.3.3. Lokālpilnvarotības TIAN *Publiskās apbūves teritorijai (P)* paredzēts noteikt šādus galvenos teritorijas izmantošanas veidus:

1.4.3.3. Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (12002),

1.4.3.4. Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003),

1.4.3.5. Kultūras iestāžu apbūve (12005),

1.4.3.6. Labiekārtota publiskā ārtelpa (24001).

1.4.4. Lokālpilnvarotības TIAN *Rūpniecības apbūves teritorijai (R2)* kā teritorijas papildizmantošanas veidus paredzēts noteikt Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), bet kā galvenie teritorijas izmantošanas veidi paredzēti:

1.4.4.1. Derīgo izrakteņu ieguve (13004),

1.4.4.2. Inženiertehniskā infrastruktūra (14001).

1.4.5. *Publiskās apbūves teritorijai (P)* apbūves intensitāte ir noteikta līdz 150%, nosakot apbūves augstumu līdz 12 m, izņemot gadījumus, kad ēkas augstuma palielināšana ir nepieciešama tās funkciju nodrošināšanai, saskaņojot ar pašvaldību, minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs ir 30 %.

1.4.6. Ņemot vērā, ka *Rūpniecības apbūves teritorijai (R2)* nav plānots attīstīt apbūvi, TIAN ir noteikts tikai minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 10 %;

1.4.7. Lokālpilnvarotības TIAN iestrādāts nosacījums, ka Lokālpilnvarotības teritorijai piekļuve organizējama no esošā pieslēguma AS “*Latvijas valsts meži*” uzņēmuma autoceļam Silciema ceļš. Lokālpilnvarotības grafiskās daļas sastāvā iekļauta karte “*transporta shēma*”, nosakot piekļuves, iekšējo ceļu un kustības pa tiem virziena nosacījumus.

1.5. Izstrādātāja Vides pārskatā kā vienīgo salīdzinājumu starp plānošanas risinājumu alternatīvām ir izvērtējusi “0” alternatīvu, t.i. – situāciju, ja Lokālpilnvarotības netiek izstrādāts, tiek saglabāts esošais plānotais (atļautais) zemes izmantošanas veids.

1.6. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā Lokālpilnošuma izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Birojs secina, ka Vides pārskatā faktiski netiek apskatītas un vērtētas plānošanas risinājumu alternatīvas. Kā vienīgā alternatīva aplūkota "0" alternatīva, kad tiek saglabāta dabā esošā situācija. Pēc būtības šāda pieeja atbilst Noteikumu Nr. 157 8.3. punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, nevis plānošanas alternatīvu novērtējumam, kādu paredz Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts. Ja plānošanas iecerei (kā tādai) vai tās darbības vietai nav alternatīvu, SIVN ietvaros nepieciešams apsvērt un analizēt (caur to pamatojot) vismaz dažādus risinājumus vai nosacījumus, kādi tiek noteikti Lokālpilnošumā. Birojs secina, ka Lokālpilnošumā, piemēram, grafiskās daļas transporta shēmā (arī TIAN) iekļauti arī salīdzinoši konkrēti nosacījumi, tomēr lēmumu pieņemšanas ceļš, kā līdz šiem nosacījumiem nonāks, vērtējot arī esošo vides stāvokli un iespējamās Lokālpilnošuma teritorijas turpmākās attīstības scenārijus (rekultivācija, labiekārtošana un apbūve u.c.), Vides pārskatā atspoguļojas tikai daļēji. Gan Vides pārskats, gan pats plānošanas dokuments kvalitatīvi vairāk iegūtu, ja atbilstoši SIVN veikšanas jēgai un plānošanas dokumenta veidam Vides pārskatā būtu vismaz priekšlikumu līmenī apsvērti alternatīvie plānošanas risinājumi vai TIAN nosacījumi (ne tikai "0" alternatīva). Šādā veidā salīdzinātas – dažādās alternatīvas varētu palīdzēt Inčukalna novada pašvaldībai nonākt pie izsvērtā, izvērtējumā balstīta risinājuma, kurā būtu ņemta vērā arī pakāpe, kādā viena vai otra alternatīva pastiprina, rada jaunas vai gluži otrādi – risina vides problēmas. Konkrētajā gadījumā šī SIVN procedūras iespēja nav pilnvērtīgi izmantota.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskats izstrādāts, ņemot vērā Izstrādātājam pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Secināms, ka izmantota publiski pieejamā pašvaldības, reģiona un valsts līmeņa informācija: statistikas dati, vides stāvokļa pārskati, citu politikas plānošanas dokumentu informācija u.c. avoti, tostarp VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC), Dabas aizsardzības pārvaldes u.c. institūciju rīcībā esošā informācija.

2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumenta un piegulošās teritorijas raksturojums, iekļauta informācija par vides aspektiem, tostarp hidroloģiskiem, hidroģeoloģiskiem un inženierģeoloģiskiem apstākļiem.

2.3. Rezumējoši, – galvenajos ietekmes aspektos – secināms, ka:

2.3.1. Īpašuma platība ir 16 ha. Lokālpilnošuma teritorija nelielā platībā (0,03 ha) atrodas Egļupes aizsargjoslā, kā arī valsts vietējās nozīmes autoceļa V97 ekspluatācijas aizsargjoslā (0,78 ha).

2.3.2. Īpašums atrodas bijušās smilts atradnes "Silciems II" teritorijā, kur no 1979. gada notikusi derīgā izrakteņa ieguve, tādējādi smilts materiāls daļēji ir izstrādāts. Pašreizējā situācijā derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta.

2.3.3. Īpašuma teritorija ir neapbūvēta un tajā nav inženierinfrastruktūras, komunikāciju vai labiekārtojums. Vides pārskatā teritorija raksturota kā degradēta, kas ir daļēji aizaugusi ar krūmiem, dziļākajās ieguves vietās izveidojušies nelieli mitrāji un sekli dīķīši, kuri sausā laikā mēdz izzūt.

2.3.4. Uz rietumiem no Lokālpilnošuma teritorijas atrodas ciems Egļupe, tuvākās savrupmājas no Īpašuma robežas atrodas ~ 45 m attālumā. Īpašuma daļā, kas atrodas

tuvāk ciemam, paredzēts saglabāt funkcionālo zonu *Publiskās apbūves teritorija (P)*. Tuvākā savrupmāju apbūve no Īpašuma daļas, kur plānots mainīt funkcionālo zonu uz *Rūpniecības apbūves teritorija (R2)*, atrodas ~ 380 m attālumā.

- 2.3.5. Lokālplānojuma teritorija robežojas ar smilts atradņu “*Lorupe IV*” (tiek veikta smilts–grants ieguve), “*Silciems I*” (derīgo izrakteņu ieguve nav veikta) un “*Silciems–1978.g.*” (derīgo izrakteņu ieguve pēdējo desmit gadu laikā netiek veikta) teritorijām, tuvumā atrodas arī smilts atradnes “*Kempings*” teritorija.
 - 2.3.6. Teritorijā aprēķināti smilts krājumi ar apjomu 465.22 tūkst.m³, no kuriem 275.79 tūkst.m³ iegul zem gruntsūdens līmeņa.
 - 2.3.7. Īpašumā smilts atradnes derīgā slāņa kopējais biezums ir atšķirīgs: 0,00 – 10,89 m, kur biežākais slānis ir teritorijas dienvidaustrumu daļā, bet rietumu daļā derīgais slānis ir praktiski izstrādāts.
 - 2.3.8. Lokālplānojuma teritorijā pēc smilts ieguves izveidojušies atsevišķi pārmitri iecirkņi ar sekliem dīķīšiem, tās teritorijā un tuvākajā apkārtnē nav izveidotas meliorācijas sistēmas. Atbilstoši Teritorijas plānojumam Īpašumā un tam piegulošās teritorijās neatrodas aplūstošās teritorijas.
 - 2.3.9. Vides pārskatā norādīts uz apstākļiem, ko var ietekmēt intensīvs un ilgstošs lietus periods, kā rezultātā var paaugstināties gruntsūdens līmenis, kā arī nenostiprinātās nogāzēs karjera malās var attīstīties gravu veidošanās un grunts izskalošanās procesi.
 - 2.3.10. Gruntsūdens līmenis iegul 0,0 – 3,5 m dziļumā no zemes virsmas, sausā laika periodā tas var būt par 0,5 – 1,0 m zemāks.
 - 2.3.11. Īpašumā neatrodas pazemes ūdens atradnes vai to aizsargjoslas, tuvākais pazemes ūdensapgādes urbums atrodas ~ 1,5 km attālumā.
 - 2.3.12. Inčukalna novadā lauksaimnieciskā ražošana nav plaši attīstīta un Īpašuma tuvākajā teritorijā aktīva lauksaimnieciskā, t.sk. bioloģiskās lauksaimnieciskās ražošanas, nenotiek.
 - 2.3.13. Lokālplānojuma un tai piegulošās teritorijās neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT), tuvākā ĪADT (~ 1km attālumā) ir Gaujas Nacionālais parks.
 - 2.3.14. Lokālplānojuma teritoriju novērtējis sugu un biotopu eksperts. Saskaņā ar veikto novērtējumu Īpašuma teritorijā un tās tiešā tuvumā nav īpaši aizsargājamu biotopu un aizsargājamu vai citu retu vaskulāro augu sugu dzīvotņu. Secināts, ka no sugu un biotopu aizsardzības viedokļa Īpašuma teritorijā paredzētā derīgo izrakteņu ieguve ir pieļaujama. Vienlaikus secināts, ka nepieciešami pasākumi, lai netiktu būtiski mainīts tuvējās Eglupes hidroloģiskais režīms – ūdens līmenis un ūdens daudzums tajā – un tādejādi netiktu ietekmēti aizsargājamie saldūdeņu biotopi šajā upes posmā (piemēram, izmaiņas ko izraisa karjera padziļināšana).
 - 2.3.15. Vides pārskatā norādīts, ka Īpašumā esošajā karjerā jau ilgāku laiku smilts ieguve ir pārtraukta, taču viss pieejamais smilšu slānis nav izmantots, teritorija pašreizējā situācijā tiek vērtēta kā degradēta, tādejādi Izstrādātājas vērtējumā, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, tad Īpašuma teritorija saglabātos kā degradēta piesārņota vide, pastiprinātos tās aizaugšana ar krūmiem un saglabātos augsnes, iezu un gruntsūdeņu piesārņošanas riski.
- 2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par Lokālplānojuma teritoriju, kas raksturo galvenos vides aspektus, kas būtiski, lai pieņemtu lēmumu par derīgo izrakteņu ieguves paredzēšanu (plānošanas līmenī) attiecīgajā teritorijā.

Identificēti novērtējumā būtiski apkārtnes objekti, vērtēti iespējamie ierobežojošie vai limitējošie faktori, kas varētu izrietēt no apbūves teritoriju tuvuma, dabas objektu vai īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvuma. No šāda novērtējuma neizriet, ka esošais vides stāvoklis norādītu uz būtiskām vides problēmām, kādēļ funkcionālā zonējuma maiņa Lokālpārplānojuma teritorijas daļā nebūtu pieļaujama, vienlaikus atsevišķi vides apstākļi norāda uz nepieciešamību paredzēt Lokālpārplānojuma teritorijas izmantošanai (paredzēto darbību īstenošanai) nosacījumus, kas daļēji iekļaujami TIAN, daļēji nosakāmi, uzsākot paredzēto darbību īstenošanu. Tomēr vairākos aspektos no esošā vides stāvokļa izvērtējuma neizriet konstatējumu, kas pamatotu atsevišķus no plānojuma risinājumiem. Biroja ieskatā Vides pārskatā iztrūkst šāda vērtējuma:

- 2.4.1. Vides pārskatā iekļauta informācija par derīgo izrakteņu ieguvu citās Īpašuma apkārtnē esošajās derīgo izrakteņu atradnēs, tomēr iztrūkst novērtējums par iespējamām savstarpējām un summārām ietekmēm, jo īpaši kopējiem transportēšanas ceļiem vai kopējām ietekmēm uz Egļupi un dzīvojamās apbūves teritorijām, kas pamatotu arī teritorijai plānoto piebraukšanas risinājumu, nepieciešamību pēc TIAN nosacījumiem.
- 2.4.2. Vides pārskatā iztrūkst vērtējuma par Īpašuma teritorijas piemērotību Lokālpārplānojumā un tā Vides pārskatā aprakstītajām teritorijas izmantošanas iecerēm, kas varētu tikt realizētas funkcionālajā zonā *Publiskās apbūves teritorijai (P)*, ņemot vērā Īpašuma apkārtnē esošo teritoriju pašreizējo un plānoto vides stāvokli (veikta derīgo izrakteņu ieguve vai tā turpinās). Analizējot *Publiskās apbūves teritorijas (P)* izmantošanas iespējas, Lokālpārplānojuma dokumentos ieskicēta jau salīdzinoši konkrēta apbūves vīzija (apbūves koncepcija) – to paredzēts attīstīt un labiekārtot, ierīkojot dažādas aktīvās atpūtas un pasākumu zonas. Izstrādātā karjera dīķis tiek plānots kā centrālais objekts ar mērķi piedāvāt iespējas zemūdens niršanas un ar to saistītām aktivitātēm. Teritorijā paredzēta arī kempinga mājiņu zona, kā arī viesu māja, telts vietas un auto–kempingu stāvvietas, labiekārtojums aktīvajai atpūtai, t.sk. basketbola un futbola laukumi, volejbola laukums, šūpoļu parks, takas apkārt dīķim un teritorijai, lokāla skatuve un sēdvietas u.tml. Savukārt daļu teritoriju plānots saglabāt neapbūvētu kā apzaļumotu lauku dažādu pasākumu un aktivitāšu rīkošanai. Esošā vides stāvokļa un no tā izrietošu vides problēmu izvērtējumā šādu savstarpēji pretrunīgu izmantošanu konflikts neatspoguļojas, tai skaitā kontekstā ar vērtējumu par Īpašuma piekļuves risinājumu (vai vienu un to pašu ceļu, ko, iespējams, izmantos *Publiskās apbūves teritorijas (P)* izmantošanai, izmantos arī derīgo izrakteņu transportēšanai no Īpašuma un citos apkārtnes īpašumos esošo atradņu teritorijām), teritorijas ainavisko pievilcību, trokšņiem u.c. ietekmju aspektiem.
- 2.4.3. No Vides pārskata sniegtās informācijas Birojs secina, ka Īpašuma teritorija ir neapbūvēta un tajā nav inženierinfrastruktūras, komunikāciju vai labiekārtojums. Ja Īpašuma teritorijas daļu plānots izmantot *Publiskās apbūves teritorijas (P)* funkcijai, Vides pārskatā nav pietiekama izvērtējuma par atbilstošas infrastruktūras un labiekārtojuma nodrošinājumu, tostarp nav vērtēts iespējamais risinājums ūdensapgādei, sadzīves notekūdeņu savākšanai u.c. risinājumiem, kas nepieļautu gruntsūdeņu u.c. vides stāvokļa rādītāju negatīvu ietekmi. Biroja ieskatā Lokālpārplānojuma paskaidrojuma raksts un Vides pārskats var radīt maldinošu priekšstatu par plānoto *Publiskās apbūves teritorijas (P)* izmantošanas koncepciju (un to, ka tās īstenošanas nosacījumi izvērtēti), jo faktiski Lokālpārplānojuma izstrāde risina tikai to, ka Īpašuma daļai tiek mainīts funkcionālais zonējums uz tādu, kas neaizliedz derīgo izrakteņu ieguvu. Biroja ieskatā Vides pārskats un Lokālpārplānojuma paskaidrojuma raksts būtu papildināms, konkretizējot, ka iespējamās apbūves koncepcijas (un to vizualizācijas) ir tikai vispārējs pieņēmums par to, kā nākotnē

varētu tikt attīstīta šī teritorija, bet ka risinājumi šādas izmantošanas nodrošinājumam Lokālplānojums nerisina.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums

- 3.1. No Vides pārskata izriet, ka vides stāvoklis kopumā analizēts kontekstā ar iespējamām vides problēmām (tās identificējot), tomēr šādā novērtējumā ir arī trūkumi, uz ko vērsta uzmanība iepriekš šajā Biroja atzinumā. Attiecīgi – sagaidāmās ietekmes aspekti, kas vērtēti Vides pārskata 8. nodaļā, un risinājumi tās mazināšanai, kas iestrādāti Vides pārskata 9. nodaļā, atspoguļo un risina ne visas vides problēmas, ar ko, iespējams, Lokālplānojuma teritorijas attīstītājam būs jāsaskaras.
- 3.2. Secināms, ka Izstrādātāja, analizējot ietekmes uz vidi Lokālplānojuma īstenošanas procesā, uzmanību pievērsusi tieši derīgo izrakteņu ieguvei, izdalot sagaidāmās pozitīvās, negatīvās un kumulatīvās ietekmes:
 - 3.2.1. kā pozitīvas un ilglaicīga ietekme norādīta degradētas teritorijas izmantošana saimnieciskajā darbībā (smilts materiāla ieguve), teritorijas revitalizācija un rekultivācija, kā arī nesankcionēti izmesto atkritumu (teritorijā) savākšana un nepieļaušana;
 - 3.2.2. negatīva ietekme tiek saistīta ar zemsedzes iznīcināšanu, gruntsūdens plūsmas izmaiņu, kā arī putekļu un trokšņu emisijām saimnieciskās darbības rezultātā;
 - 3.2.3. kumulatīvās izmaiņas tiek vērtētas kontekstā ar Lokālplānojuma teritorijas pieguļošo teritoriju, kur atrodas pamestas karjeru teritorijas, kas Izstrādātājas vērtējumā būtu jāņem vērā, Īpašumā veidojot rekreācijas teritoriju.
- 3.3. Kopumā Birojs secina, ka SIVN ietvaros ir noteiktas un izvērtētas teritorijas izmantošanas maiņas rezultātā paredzamās galvenās iespējamās ietekmes (saistīta ar derīgo izrakteņu ieguves paredzēšanu), tomēr to izvērtējums veikts veidā, kas nesniedz pilnīgu priekšstatu par visiem ar paredzēto darbību saistītajiem aspektiem. Ar Vides pārskatu būtu nepieciešams pamatot, ka plānojot turpmāk teritoriju attīstīt kā aktīvās atpūtas, relaksācijas un pasākumu zonas, tostarp izveidojot Lokālplānijumā dīķi un paredzot tur dažāda veida atpūtas iespējas uz ūdens (piemēram, nodarboties ar niršanu), Lokālplānojuma teritorijā (ievērtējot esošo vides stāvokli, pastāvošās vides problēmas un infrastruktūras pieejamību) netiks radīti jauni vides konflikti vai tie tiks savlaicīgi risināti, novērsti un mazināti ar plānotajiem TIAN. Vides pārskatā pašlaik iztrūkst atspoguļojums pamatojumam šādā griezumā, tādēļ Vides pārskatu nepieciešams papildināt.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Vides pārskatā kā būtiskākās paredzētās darbības negatīvās ietekmes saistītas ar smilts izrakšanas un realizēšanas darbiem dīķa ierīkošanas laikā, tostarp ar smilts materiāla transportēšanas radītajām neērtībām iedzīvotājiem, iespējamu putekļu un trokšņa piesārņojumu, kā arī ietekmi uz gruntsūdens līmeni. Vides pārskata 9. nodaļā norādīti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, ko Lokālplānojuma teritorijas attīstītājs, veicot derīgo izrakteņu ieguvi, var veikt, lai samazinātu ietekmi uz vidi:
 - 4.1.1. Norādīts, ka risinājums ietekmes uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem mazināšanai ir: 1) smilts materiāla izrakšanu veikt nepazeminot gruntsūdens līmeni; 2) neveikt dīķa savienošanu ar meliorācijas grāvjiem vai Eglupi, neveikt ūdens novadīšanu meliorācijas grāvjos; 3) dīķi veidot ar paaugstinātu krasta valni, tā, lai pilnībā novērstu tā iespējamu pārplūšanu spēcīgu lietavu vai pavasara palu laikā.

- 4.1.2. Norādīts, ka risinājums gaisu piesārņojošo vielu izmešu samazināšanai ir: 1) nepieciešamības gadījumā mitrināt visus ražošanas iecirkņus; 2) izmantot atbilstošus tehniskos līdzekļus, minimizējot to darbošanos tukšgaitā; 3) sausā laikā nodrošināt izvedamā smilts materiāla pārsegšanu, lai izvairītos no putekļu emisijām transportēšanas laikā.
- 4.1.3. Norādīts, ka risinājums trokšņa traucējumu mazināšanai ir: 1) rakšanas un izraktās smilts materiāla transporta darbus veikt tikai darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika intervālā no 7:00 – 19:00; 2) izmantot atbilstošus un labā darba kārtībā esošus tehniskos līdzekļus.
- 4.2. Papildus kā iespējamie ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumi Vides pārskatā norādīti arī citi pasākumi, tostarp attiecībā uz ūdenstilpnes izveidi (piemēram, nogāzes slīpuma veidošanai, pamatnes planēšanai), kas ir risinājumi derīgo izrakteņu ieguvei, ko atbilstoši jomas normatīvo aktu regulējumam katrai konkrētai darbībai izstrādā derīgo izrakteņu ieguves projektē, ņemot vērā ietekmes sākotnējā izvērtējuma vai ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātu. Vides pārskatā norādīts arī citiem pasākumiem, kas jānodrošina saskaņā ar jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- 4.3. Kopumā secināms, ka Vides pārskatā vispārīgi ir noteiktas un vērtētas iespējamās ietekmes uz vidi, kādas rada derīgo izrakteņu ieguve, atsevišķos aspektos tie saskan (to nepieciešamības pamatojums) izriet arī no esošā vides stāvokļa un vides problēmu izvērtējuma (piemēram, saistībā ar hidroloģiskā režīma nodrošināšanu Egļupē). Tomēr saistībā ar Vides pārskata 9. nodaļā uzskaitītajiem risinājumiem Birojs saglabā bažas, jo Lokālpārskata TIAN iekļauts 10.1. punkts šādā redakcijā “*Īstenojot darbības Lokālpārskata teritorijā jāizpilda Stratēģiskā IVN Vides pārskatā ietvertās rekomendācijas un Vides pārraudzības valsts biroja Atzinumā ietvertās prasības*”, ar to faktiski (saistošo noteikumu formā) nosakot, ka saistošas ir visas Vides pārskatā ietvertās rekomendācijas, neatkarīgi no risinājumiem, kas konkrēto paredzēto darbību īstenošanai varētu tikt noteiktas Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) tehniskajos noteikumos vai derīgo izrakteņu ieguves projektā. Pirmkārt, jāņem vērā, ka lielākā daļa Vides pārskatā iestrādāto risinājumu pēc būtības nav plānošanas risinājumi (SIVN uzdevums), bet paredzētās darbības risinājumi, kas nosakāmi citās projektēšanas stadijās. Otrkārt, SIVN uzdevums būtu atsevišķi identificēt ar plānošanas instrumentiem risināmos aspektus, ko secīgi var iestrādāt arī pašā Lokālpārskatā (grafiskajā daļā vai TIAN) – kā konkrētus nosacījumus zonu izvietojumam, piekļuves risinājumiem, atļautajiem izmantošanas veidiem un ierobežojumiem, apbūves īstenošanas secībai u.c. TIAN 10.1. punkts šo uzdevumu neīsteno, tas nenoteic, piemēram, prasību veikt degradētās teritorijas sakārtošanu pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas Īpašuma daļā, kur tiek mainīts funkcionālais zonējums. Tā vietā TIAN 10.1. punkts uzliek par pienākumu teritorijas izmantotājam ievērot no pašiem TIAN neidentificējamus ierobežojumus, kādi *paredzēto darbību* īstenošanai netiek izvirzīti arī Biroja atzinumā. Birojs aicina vietējo pašvaldību un Izstrādātāju rūpīgi pārdomāt, kuri no nosacījumiem sagaidāmās ietekmes mazināšanai izvirzāmi kā TIAN nosacījumi, jo īpaši tādēļ, ka rekomendāciju Vides pārskatā ir daudz (iespējams, tās nepieciešams vismaz grupēt, identificējot tās, kas piemērojamas saskaņā ar TIAN 10.1. punktu). Neatkarīgi no minētā, Biroja viedoklis ir, ka TIAN 10.1. punkta prasība varētu būt pārāk nenoteikta, lai atbilstu prasībai tiesību normas saturam un varētu būt piemērojama.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar Likuma 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam Lokālpārskata īstenošana neradīs negatīvu ietekmi uz Eiropas

nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģisko funkciju, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, tādēļ nav nepieciešams izvērtēt un izstrādāt kompensēšanas pasākumus.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Lokālplānojumā paredzētajām rīcībām kopumā nav prognozējama pārrobežu ietekme.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā sniegts skaidrojums: *“ņemot vērā Lokālplānojuma teritorijas nelielo platību – 16 ha, kā arī prognozējamo ietekmju izvērtējumu, papildus vides monitoringa veikšana šajā teritorijā nav nepieciešama. Ieteicams veidot apvienotu Inčukalna novada teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu”*. Līdz ar to Vides pārskatā nav ietverti konkrēti priekšlikumi monitoringā izmantojamiem vides kvalitātes indikatorrādītājiem.

Plānošanas dokumentu, kuriem veikts SIVN, monitoringa veikšanas jēga ir konstatēt plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā. Līdz ar to Birojs no vienas puses var piekrist, ka Lokālplānojuma monitoringa ziņojumu var apvienot ar plašākas apkārtnes teritorijas plānošanas monitoringu, tomēr tas nevar aizstāt nepieciešamību uzraudzīt, sekot līdzi un izdarīt secinājumus par ietekmi uz vidi, kas prognozēta Lokālplānojuma īstenošanas gadījumā. Tādēļ Vides pārskatā nepieciešams noteikt konkrētus indikatorus, kas ietekmju aspektā saistīti tieši ar atļauto Īpašuma izmantošanu, monitoringa ziņojumā, ja tas ar novada Teritorijas plānojuma ziņojumu tiek izstrādāts apvienotā dokumentā, uzskatāmi izdalot secinājumus un nepieciešamās rīcības Lokālplānojuma kontekstā. Birojs rekomendē monitoringa nodrošināšanai izmantot, piemēram, tādas indikatoru grupas kā ietekme uz virszemes ūdeņiem, gaisa kvalitāte un trokšņu līmenis, savstarpēji konflikti, kas izriet no atšķirīgas teritoriju izmantošanas. Vides pārskats jāpapildina ar konkrētiem izvēlētajiem indikatoriem.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanā, uzsākot sabiedrisko apspriešanu, tika ievietots Biroja tīmekļa vietnē: www.vpvb.gov.lv, valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā: www.geolatvija.lv, Inčukalna novada tīmekļa vietnē: www.incukalns.lv un vietējā laikrakstā *“Rīgas aprīņa avīze”*. Lokālplānojuma un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana sākotnēji tika noteikta laika periodā no 2020. gada 3. marta līdz 2020. gada 2. aprīlim, plānojot rīkot sabiedriskās apspriešanas sanākumi klātienē 2020. gada 16. martā, bet ņemot vērā valstī noteikto ārkārtas situāciju, plānotā sabiedriskās apspriedes sanākums klātienē tika atcelta. Sakarā ar Ministru kabineta 2020. gada 25. marta rīkojumu Nr. 119 *“Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 12. marta rīkojumā Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”*” noteikto pagaidu kārtību, kādā neklātienes formā (attālināti) organizējama vides normatīvajos aktos noteiktā sabiedriskā apspriešana ārkārtējās situācijas laikā, sabiedriskās apspriešanas sanākums tika aizstāta ar neklātienes apspriešanas formu, t.i., 2020. gada 18. maijā – publiskojot videoprezentāciju pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.incukalns.lv/public/lat/aktualitates/4130/>, kā arī Vides pārskata izstrādātāja SIA *“Grupa93”* tīmekļa vietnē: <https://www.grupa93.lv/lv/pazinojumi/lokalplanojums-incukalns-1red-2/> un Biroja tīmekļa vietnē: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/pazinojumi/?id=2051>. Vides pārskata sabiedriskā apspriešana tika pagarināta līdz 2020. gada 30. maijam. Informācija par apspriešanas termiņa pagarinājumu un sabiedrības līdzdalības iespējām tās ietvaros publiskota arī valstī vienotajā Telpiskās attīstības plānošanas

informācija sistēmā GeoLatvija.lv, kā arī Inčukalna novada izdevumā maija mēneša numurā. Vides pārskatā aprakstīta Lokālpārplānojuma un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar VVD Lielrīgas RVP, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu, to rezultāti apkopoti un pievienoti Vides pārskata 6. pielikumā.

Izvērtētā dokumentācija:

Lokālpārplānojums nekustamajam īpašumam “*Jauda-2*”, Gauja Inčukalna pagasts, Inčukalna novads, kadastra Nr. 8064 007 0322 un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likums;
2. Likums “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”;
3. Likums “*Par zemes dzīlēm*”;
4. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants;
5. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants;
6. Likuma “*Par piesārņojumu*” II, IV, V daļa;
7. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants;
8. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*”;
9. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*”;
10. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
11. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*”;
12. Ministru kabineta 2013. gada 30. maija noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 4. nodaļa, 61. punkts un 62. punkts, 7. nodaļas 146. punkts;
13. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”;
14. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”;
15. Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumi Nr. 692 “*Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība*”.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci prim panta 6. un 7.daļas prasībām Birojs konstatē:

1. Lokālpārplānojuma nekustamajam īpašumam “*Jauda-2*”, Gauja, Inčukalna pagasts, Inčukalna novads, kadastra Nr. 8064 007 0322 stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam, tajā veicami papildinājumi, ņemot vērā šī Biroja atzinuma 1.6., 2.4., 3.3., 4.3. un 7. punktā norādīto.
2. Pilnveidojot un īstenojot Lokālpārplānojumu nekustamajam īpašumam “*Jauda-2*”, Gauja, Inčukalna pagasts, Inčukalna novads, kadastra Nr. 8064 007 0322, ņemams vērā papildināmais Vides pārskats.
3. Lai konstatētu Lokālpārplānojuma nekustamajam īpašumam “*Jauda-2*”, Gauja, Inčukalna pagasts, Inčukalna novads, kadastra Nr. 8064 007 0322 īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Izstrādātājam, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus,

vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā. Vadoties no labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumiem, Birojs pieļauj, ka monitoringa ziņojumu var apvienot ar plašākas apkārtnes/novada teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringu, tomēr šādā gadījumā ņemams vērā šī Biroja atzinuma 7. punktā minētais.

Vēršam uzmanību, ka Inčukalna novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr.157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Tāpat jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr.157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktors (paraksts*) A. Lukšēvics

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Atzinums nosūtīts:

1. Inčukalna novada domei, e-pasta adrese: dome@incukalns.lv.
2. SIA "Grupa93", e-pasta adrese: info@g93.lv.
3. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālai pārvaldei, E.Adrese.